

РЕЦЕНЗІЯ

НА ОСВІТНЬО-НАУКОВУ ПРОГРАМУ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 231 «СОЦІАЛЬНА РОБОТА»
ТРЕТЬОГО (ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Якісна підготовка здобувачів вищої освіти, здатних комплексно підходити до вирішення соціальних проблем дітей, сімей, суспільства, в цілому, на теперішній час для України є надважливим завданням. Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка має в своєму арсеналі досвід, потужний кадровий потенціал та матеріально-технічну базу, аби його виконати.

В освітньо-науковій програмі «Соціальна робота» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти враховано усі суспільні виклики, визначені програмні компетентності, результати навчання, виходячи із видів і завдань фахівця із соціальної роботи. Такими завданнями є: розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми соціальної роботи, розуміти й продукувати іншомовні наукові тексти; спілкуватися іноземною мовою як усно, так і письмово, застосовувати сучасні електронні інформаційні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності для моделювання процесів та прийняття оптимальних рішень у сфері соціальної роботи, мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері соціальної роботи та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень; критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

Рецензована освітньо-наукова програма відповідає частині 6 статті 5 Закону України «Про вищу освіту»: «Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі (ад'юнктурі) становить чотири роки. Обсяг освітньої

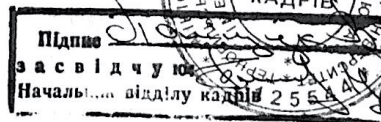
складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії становить 30-60 кредитів ЄКТС» (обсяг освітньої складової рецензованої ОНП складає 60 кредитів ЄКТС).

Також у ОНП враховано регіональний контекст впровадження програми, що характеризується високою сконцентрованістю у київському регіоні управлінських структур, а також недержавних і благодійних організацій, діяльність яких спрямована на впровадження інновацій, і які потребують як фахівців з науковою підготовкою, так і висококваліфікованих практиків.

Послідовність вивчення дисциплін, план та графік навчального процесу, перелік та обсяг нормативних та вибіркових дисциплін відповідають структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Соціальна робота».

Пропонована на рецензування освітньо-наукова програма підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю «Соціальна робота», створена професорсько-викладацьким складом кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, розроблена на високому науково-методичному рівні і може бути рекомендована для впровадження в освітній процес Київського університету імені Бориса Грінченка.

Поліщук Віра Аркадіївна,
доктор педагогічних наук,
професор, завідувач кафедри
соціальної роботи та менеджменту
соціокультурної діяльності
Тернопільського національного
педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

РЕЦЕНЗІЯ

**на освітньо-наукову програму за спеціальністю 231 «Соціальна робота»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
розроблену кафедрою соціальної педагогіки та соціальної роботи
Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка**

Освітньо-наукова програма «Соціальна робота» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, що реалізується на кафедрі соціальної педагогіки та соціальної роботи Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка, є актуальною та затребуваною. Програма відповідає науковим та методичним вимогам, має достатнє змістове наповнення, що дозволяє здобувачам вищої освіти здобути компетентності, які забезпечать реалізацію мети освітньо-наукової програми.

Метою програми є забезпечення сучасної освітньо-наукової підготовки дослідників з галузі знань 23 Соціальна робота за спеціальністю 231 Соціальна робота із глибинним науковим, аналітичним, дослідницьким, організаторським потенціалом задля успішної професійної самореалізації та здійснення наукових проєктів. Освітньо-наукова програма ставить за мету оволодіння відповідними компетентностями, необхідними для вирішення проблем, пов'язаних із розв'язанням складних соціальних завдань сьогодення, що передбачають проведення науково-дослідної роботи та реалізації соціальних інновацій.

Освітньо-наукова програма відповідає основним вимогам Стандарту, її структура включає як основні, так і вибіркові компоненти освітньої програми. Предмети навчального плану, які наведені в ОНП, відображають теми, актуальні для соціальної сфери, соціальної політики, соціального забезпечення та соціальної роботи. Послідовність вивчення дисциплін, план та графік навчального процесу, перелік та обсяг нормативних та вибіркових дисциплін відповідають структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю.

Освітньо-наукова програма структурована, компетентності і результати

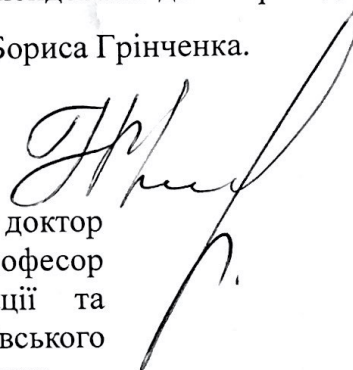
навчання узгоджені між собою. Позитивно можна відзначити додані групою розробників фахові компетентності та відповідні результати навчання, що поглиблюють знання здобувачів вищої освіти та формують практичні навички їх використання.

Широке обговорення та аналіз освітньо-наукової програми засвідчив, що у її змісті враховано потреби та очікування здобувачів вищої освіти, стейкхолдерів та громади м. Києва.

Пропонована на рецензування освітньо-наукова програма підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю «Соціальна робота», створена професорсько-викладацьким складом кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, розроблена на високому науково-методичному рівні і може бути рекомендована для впровадження в освітній процес Київського університету імені Бориса Грінченка.

Рецензент:

Чернуха Надія Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського університету імені Тараса Шевченка

ВІДГУК

на освітньо-наукову програму за спеціальністю 231 «Соціальна робота» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, розроблену кафедрою соціальної педагогіки та соціальної роботи Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка

У системі сучасного наукового знання соціальна робота посідає особливе місце, що визначено специфікою поєднання базових теоретичних засад і практичної діяльності з різними соціальними групами. Соціальні працівники як фахівці здатні виступати своєрідними посередниками у взаємодії особистості, групи, суспільства, активно впливати на створення позитивних відносин у соціумі, на гармонізацію стосунків між людьми, здійснювати підтримку корисних ініціатив тощо. Підготовка фахівців за спеціальністю 231 «Соціальна робота» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти є критерієм і запорукою якісної реалізації науковців у галузі 23 Соціальна робота та прогресу науки загалом.

Освітньо-наукова програма підготовки докторів філософії за спеціальністю 231 «Соціальна робота», розроблена викладачами кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка, поєднує необхідні складові змісту, зокрема передмову, освітній профіль та навчальний план. У передмові подано інформацію про актуальність оновлення освітньої програми через призму якісної підготовки наукових кадрів у галузі соціальної роботи, а також про розробників, рецензентів програми, вказано терміни її реалізації та перегляду.

Специфіка рецензованої програми визначається предметним фокусом освітнього профілю, який має на меті підготовку дослідників із галузі знань 23 Соціальна робота за спеціальністю 231 Соціальна робота із глибинним науковим, аналітичним, дослідницьким, організаторським потенціалом задля успішної професійної самореалізації та здійснення наукових проєктів відповідно до місії Київського університету імені Бориса Грінченка – «Служити людині, громаді, суспільству».

Беззаперечними перевагами реалізації освітньої програми за спеціальністю 231 «Соціальна робота» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти є навчання, базоване на дослідженнях із застосуванням загальнонаукових і соціально-педагогічних методів, постановці дослідницьких завдань та їх реалізації під час роботи над дисертацією і дослідницької практики.

Програма спрямована на розвиток методологічної, дослідницької та іншомовної компетентностей, які дозволяють не лише здійснювати вивчення актуальних соціальних проблем, а й сформуванню якісно нової парадигми розвитку

сучасної соціальної роботи. Відтак, відповідно до компетентності працювати у міжнародному контексті у процесі реалізації освітньо-наукової програми передбачено можливість проходження наукового стажування в зарубіжних закладах вищої освіти, з якими укладено угоди про академічну мобільність та співпрацю.

Структура та змістове наповнення програми підтверджує наявність усіх необхідних структурних елементів, які є обов'язковими складовими такого роду освітніх програм. Це дає можливість повною мірою поглибити знання та оволодіти загальнонауковими методами і принципами дослідження соціальної проблематики, сприяє формуванню загальної дослідницької культури та професійної етики, створює передумови для набуття якостей соціально зрілої особистості науковця.

Відповідно до навчального плану підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти сформовані матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам, а також матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними освітніми компонентами.

Враховуючи змістовність, актуальність, прикладну значущість розробленої викладачами кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи освітньої програми підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої за спеціальністю 231 «Соціальна робота», можна рекомендувати цей нормативний документ до запровадження та реалізації в освітній процес Київського університету імені Бориса Грінченка.

Вовк Володимир Семенович,
заступник директора Департаменту
з питань захисту прав дітей та
забезпечення стандартів рівності –
начальник відділу з питань
організації оздоровлення та
відпочинку дітей Національної
соціальної сервісної служби України

ВІДГУК
на освітньо-наукову програму за спеціальністю 231 «Соціальна робота»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, розроблену кафедрою
соціальної педагогіки та соціальної роботи Інституту людини Київського
університету імені Бориса Грінченка

Представлена на рецензування освітньо-наукова програма «Соціальна робота» є нормативним документом підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (галузь знань: 23 Соціальна робота, спеціальність 231 Соціальна робота). Програма розрахована на 4 роки й передбачає 60 кредитів ЄКТС.

Освітньо-наукова програма розроблена на підставі Закону України «Про вищу освіту», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінетів міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 (зі змінами) та Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 231 Соціальна робота для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 30.12.2021 р. № 1495, а також відповідає стратегії розвитку вищої освіти України на 2021-2031 рр., у якій передбачено, що в освітніх програмах з підготовки здобувачів вищої освіти всіх рівнів, найбільш актуальним є набуття універсальних компетентностей: вміння вчитися, опрацьовувати інформацію, швидко опановувати нові технології, бути здатним до критичного мислення та креативного підходу до завдань.

Структура рецензованої освітньо-наукової програми є чіткою та логічною, що дає змогу здобувачам третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти отримувати якісну підготовку.

Освітньо-наукова програма «Соціальна робота» передбачає наявність обов'язкових та вибіркових компонентів, що надає можливість здобувачам третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти отримати індивідуальний набір знань та обирати власну траєкторію освітньої діяльності.

Змістовим акцентом освітньо-наукової програми є інноваційна діяльність у сфері соціальної роботи за різними напрямками (зокрема, інновації у соціальній роботі з сім'ями з дітьми, в закладах освіти, у територіальній громаді тощо). Це повною мірою відображає актуальні соціальні проблеми сучасної України.

Таким чином, аналіз рецензованої освітньо-наукової програми «Соціальна робота» дає підстави рекомендувати її до використання в освітньому процесі з підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти до практичної, наукової та викладацької діяльності у Київському університеті імені Бориса Грінченка.

Кияниця З.П.,
кандидат педагогічних наук,
заступник директора
Міжнародної благодійної організації
«Партнерство «Кожній дитині»

ВІДГУК

на освітньо-наукову програму за спеціальністю 231 «Соціальна робота» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, розроблену кафедрою соціальної педагогіки та соціальної роботи Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка

Трансформаційні процеси в Україні та інтеграція української освіти до європейського освітньо-наукового простору зумовили необхідність розроблення новітніх освітніх програм підготовки докторів філософії із знаннями, уміннями, навичками, компетентностями, достатніми для продукування нових ідей, оволодіння методологією наукової соціально-педагогічної діяльності та соціальної роботи, а також здійснення наукових досліджень, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Необхідність розроблення та впровадження цієї ОНП викликана потребою підготовки науковців-дослідників у сфері соціальної роботи, що здатні до наукової, професійної та інноваційної діяльності в закладах вищої освіти, наукових установах, державних та неурядових організаціях.

Метою освітньої програми є забезпечення сучасної освітньо-наукової підготовки дослідників з галузі знань 23 Соціальна робота за спеціальністю 231 Соціальна робота із глибинним науковим, аналітичним, дослідницьким, організаторським потенціалом задля успішної професійної самореалізації та здійснення наукових проєктів.

Розроблена програма передбачає формування у здобувачів здатності розв'язувати комплексні проблеми у сфері соціальної роботи, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, застосовувати сучасні методології наукової та науково-педагогічної діяльності.

Даною освітньо-науковою програмою логічно передбачено два види практик: науково-викладацьку та дослідницьку, що є необхідним для вирішення науково-дослідницьких завдань. Навчальний план побудовано за принципами цілісності, логічної послідовності, комплексності, раціонального поєднання

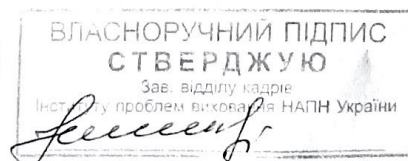
теоретичних занять та занять практичного спрямування.

Загалом освітньо-наукова програма «Соціальна робота» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (галузь знань: 23 Соціальна робота, спеціальність 231 Соціальна робота) ґрунтується на засадах компетентнісного, системного інтегрованого підходів із застосування інноваційних, інтерактивних технологій, елементів дистанційного навчання, виконання проєктів та є актуальною для підготовки фахівців зі спеціальності 231 Соціальна робота.

Пропонована на рецензування освітньо-наукова програма підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю «Соціальна робота», створена професорсько-викладацьким складом кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, розроблена на високому науково-методичному рівні і може бути рекомендована для впровадження в освітній процес Київського університету імені Бориса Грінченка.

Завідувач лабораторії соціальної педагогіки та соціальної роботи Інституту проблем виховання НАПН України, кандидат педагогічних наук

 Тетяна КУНИЦЯ

Куніци Т.
Лисенко Я. В.

ВІДГУК

на освітньо-наукову програму за спеціальністю 231 «Соціальна робота» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, розроблену кафедрою соціальної педагогіки та соціальної роботи Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка

Трансформаційні процеси в Україні та інтеграція української освіти до європейського освітньо-наукового простору зумовили необхідність розроблення новітніх освітніх програм підготовки докторів філософії із знаннями, уміннями, навичками, компетентностями, достатніми для продукування нових ідей, оволодіння методологією наукової діяльності, а також здійснення наукових досліджень, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Представлена на рецензування освітньо-наукова програма «Соціальна робота» відповідає стратегії розвитку вищої освіти, відповідно до якої передбачається розробка новітніх освітніх програм, які б органічно поєднували набуття теоретичних знань з певним досвідом практичних навичок та інтегральних компетентностей. Зокрема, у процесі підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ставиться завдання реалізації інтегральної компетентності щодо здатності розв'язувати комплексні проблеми у сфері соціальної роботи, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, застосовувати сучасні методології наукової та науково-педагогічної діяльності.

Аналіз освітньо-наукової програми показав, що програма повністю відповідає ключовим принципам, традиціям і вимогам вищої школи, розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 231 Соціальна робота для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти та згідно з положеннями порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти.

Програма, з погляду рецензента, містить усі необхідні складові: мету,

характеристику освітньо-наукової програми, опис придатності випускників до працевлаштування та подальшого навчання, критерії викладання та оцінювання результатів навчання, програмні компетентності (інтегральні, загальні, спеціальні), результати навчання, ресурсне забезпечення реалізації освітньо-наукової програми, академічну мобільність, а також відповідає стратегії розвитку вищої освіти України на 2021-2031 роки.

Зміст освітньо-наукової програми передбачає наявність обов'язкових та вибіркових компонентів, що надає можливість здобувачам третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти отримати індивідуальний набір знань та обрати власну траєкторію освітньої діяльності.

Звертає на себе увагу наповнення освітньої програми сучасними та актуальними дисциплінами, що передбачає оволодіння аспірантами новітніми інтерактивними методами засвоєння інформації.

Отже, запропонована на рецензування освітньо-наукова програма підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю «Соціальна робота», створена професорсько-викладацьким складом кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, розроблена на високому науково-методичному рівні і може бути рекомендована для впровадження в освітній процес Київського університету імені Бориса Грінченка.

Валерій ТАНЦЮРА,
начальник Служби у справах дітей
Київської міської державної
адміністрації

